

למעשה

הרב עובדיה דהן שליט"א

יו"ר המועצה הדתית אשדוד ורב בית הכנסת הניכי
הישיבות – "בית יוסף" קרית פוניבו

"אתם ניצבים היום כולכם" (כ"ט - ט') רש"י מביא (פסוק י"ב) את המדרש תנחומא "למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים הוריקו פניהם ואמרו: מי יכול לעמוד באלה". נשאלת השאלה למה רק עכשיו "הוריקו פניהם" ולא קודם, בשעה ששמעו הקללות שבתורת כהנים בפרשת בחוקותי? ומתרגמים, הקללות שבפרשת בחוקותי נאמרו בלשון רבים, ו"צרת רבים חצי נחמה", וכמו שכתוב במדרש רבה כאן: "בצר לך - כל צרה שהיא של יחיד היא צרה, וכל צרה של רבים אינה צרה", כל אחד חשב בליבו, לא אלי הדברים מכוונים אלא לרבים, לכלל, אבל כאן נאמרו הקללות בלשון יחיד, לכל אחד, לכן "הוריקו פניהם".

ה"כלי יקר" מתרגם בהקדם מה שיש להוסיף ולשאול, מהו הלשון מאה קללות חסר שתיים, מדוע לא כתוב צ"ח קללות? אלא צריך לומר, שכוונת המדרש, שעיקר הורקת פניהם היתה בגלל שתי הקללות שלא נתפרשו בתוכחה, היינו "כל חלי וכל מכה אשר לא כתוב בספר" [כ"ח - ס"א], "כל חלי" אחת, "וכל מכה" שתיים. אמנם יראו מאוד מן הצ"ח קללות הכתובות בפירוש, אבל לא הוריקו פניהם, כי מאחר שיודעים את המכות ואת טיבן, יוכלו לדרוש ברפואתן, או לקדם פני הרעה. אבל משתי הקללות שלא נתפרשו, נבהלו והוריקו פניהם, כי מי יודע מה הן הקללות הללו, אולי הן יותר גרועות מכל הצ"ח קללות, הראיה, שהתורה חששה לגלותן, גם לא יוכלו לבקש רפואות להן מאחר שאינן יודעים מה הן. וזו כוונת המדרש, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, היינו בגלל אותן השתיים שלא נתפרשו, הוריקו פניהם. בעל ה"שואל ומשיב" מתרגם, אם מזהירים אדם שילקח מלקות ולא אומרים לו כמה, או שאומרים לו מספר עגול, חמישים או מאה, יש להניח שהמספר אינו אלא לשון הבאי וגוזמא, ויכול להיות שיקבל הרבה פחות. אבל אם מזכירים מספר לא עגול, ניכר שזה מדוקדק וקצוב, ולכן הוריקו פניהם. (מדשן ביתך).

מאמר מרכזי הרב פנחס זרביב

מה הק"ו ממה שהשמים והארץ לא שינו מידתם

העדויות בכס היום את השמים ואת הארץ החיים והמות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך (פרק ל, יט).

רש"י מביא את דברי חז"ל: "העדויות בכס היום את השמים ואת הארץ" - אמר להם הקב"ה לישראל, הסתכלו בשמים שבראתי לשמש אתכם, שמה שינו את מידתם, שמה לא עלה גלגל חמה והאיר לכל העולם... הסתכלו בארץ שבראתי לשמש אתכם, שמה שינתה מידתה, שמה זרעתם אותה ולא הצמיחה... ומה אלו השמים והארץ אם עשו ציוויו של מקום אינם מקבלים שכר ואם חטאו אינם מקבלים פורענות - אעפ"י כ לא שינו מידתם, אתם שאם תעשו תקבלו שכר ואם חטאתם תקבלו פורענות, על אחת כמה וכמה".

ולכאורה מהי ההשוואה בין השמים והארץ לישראל, הלא השמים מוכרחים להאיר, והארץ מוכרחה להצמיח, והרי הם כמכונה המסורה בידי מפעיליה, בעוד שישראל יכולים לעשות ויכולים שלא לעשות, ומהו הק"ו?

לכל נברא גשמי ישנו שורש עליון רוחני

אלא ביאר הרב דב יפה זצ"ל בספרו לעובדך באמת (פרשת נצבים עמ' שס) שבאמת יש לדעת שלכל נברא גשמי ישנו שורש רוחני עליון שמנהיג אותו, וכפי שאומרים תוס' במס' חולין (דף ז), על המעשה ברבי פנחס בן יאיר, שהלך לפדיון שבויים ופגע בנהר גינאי, וציווה עליו להיחלק כדי שיוכל לעבור. ובתחילה סרב הנהר להיבקע וטען הנהר לרבי פנחס: "אתה הולך לעשות רצון קונך ואני הולך לעשות רצון קוני, אתה ספק עושה, אני ודאי עושה". וכתב התוס' שם, ששמה השר של הים הוא שהשיב לו כן.

והנה, כבר הבאנו בפרשת כי תשא ובמאמר "הקדושה שמקדישים המלאכים את הקב"ה את דברי מורנו הגה"צ ר' אליהו לאפיאן זצ"ל, שהמלאכים המקדישים בשמי מרום, אינם כמכונה המוכרחה לעשות פעולתה, אלא שהיות שהם זוכים להשגות עליונות בכבוד ה' מחמת היותם נבדלים מהחומר ובהיותם ניצבים בעליונים מול הדר כבוד ה' ותפארתו, אין להם בעולמם דבר זולת הרצון לקדש את ה' ולעשות לו נחת רוח, ומרצונם הגמור הם מקדישים, ללא שום כפייה.

המשך בעמוד הבא

חדש ניתן לשמוע את שיעורי הרב פנחס זרביב שליט"א בקול הלשון 0722741111

המשך מעמוד קודם

ולפיו י"ל שהק"ו שעשה הקב"ה לא היה מהשמים והארץ עצמם אלא מהשרים שלהם, ששישים ושמונים לעשות רצון קונם אעפ"י שאינם מוכרחים על כך.

ואם תשאל שעדיין יש פירכא לק"ו, שהרי לשרי השמים והארץ קל יותר לעשות רצון הבורא, שהרי גם השגותיהם גבוהות יותר וגם אין יצר הרע שמסית אותם, בעוד שאצלנו ההשגות פחותות וישנו גם יצר הרע שמסית אותנו על כל צעד ושעל, וא"כ ק"ו פירכא הוא?

התירוץ על כך: הן אמת שלנו קשה יותר לעשות את רצון הבורא מאשר לשרי השמים והארץ, אך קושי זה אינו מהווה פירכא לק"ו משום שקשיים אינם מפחיתים במאומה את גודל חיובנו! הגע עצמך, אדם שגופו שותת דם וכדי לשרוד בחיים הוא זקוק בדחיפות לעזרה רפואית, האם החובה של מי שיכול להצילו פוחתת כאשר ההצלה כרוכה אצלו בטרחה? היעלה על הדעת שהקושי מפחית במשהו את חיובו להציל את הפצוע?!?

עלינו להתבונן בשרי השמים והארץ אשר השגותיהם בכבוד ה' ותפארתו מביאות אותם לעשות את רצון קונם למרות שאין להם לא שכר ולא עונש על מעשיהם, וללמוד בק"ו ביחס לעצמנו, שבנוסף לחיוב לשמוע בקול ה' מחמת כבוד ה' ותפארתו, יש לנו גם שכר על קיום מצוות ועונש על עבירות וזו סיבה נוספת לשמוע בכל ה'. ומה שלנו קשה יותר מאשר לשרי מעלה, אין בזה כדי להפחית במאומה את גודל החיוב, וכפי שנתבאר. עכ"ד הרב דב יפה זצ"ל בפרשתינו.

הקדושה שמקדישים המלאכים את הקב"ה

ויש להוסיף מש"כ עוד בספרו לעובדך באמת (כי תשא עמי רפג) ויאמר הראיני נא את כבודך (לג, יז). הנה בברכה ראשונה של ק"ש, מתואר הסדר שבו מקדישים המלאכים, השרפים והאופנים את הקב"ה.

יש שטענו לחשוב, שהמלאכים מוכרחים במעשיהם ע"י הקב"ה.

אך מורנו הגה"צ ר' אליהו לאפיאן זצ"ל, אמר שטעות היא בידם, כי אם המלאכים מוכרחים במעשיהם ע"י הקב"ה, הרי גם סדר הקדושה שלהם אינו נאמר מתוך רצונם והכרתם, ואיזה שבח יש בזה לקב"ה? הא למה הדבר דומה, לראובן שאומר לתוך מכשיר הקלטה "ראובן קדוש, מלא כל הארץ כבודו", ואח"כ הוא מפעיל את המכשיר ובוקע מתוכו "ראובן קדוש, ראובן ברוך..."

אלא, אמר ר' אלי, אין ספק שכל מעשיהם של המלאכים - מרצונם הגמור נעשים, בלא שום הכרח. אלא שהואיל והם זוכים להשגות עליונות בכבוד ה' מחמת היותם נבדלים מהחומר ומחמת היותם ניצבים מול הדרו כבוד ה' ותפארתו, אין להם בעולמם דבר, וזאת הרצון לקדש את שמו של הקב"ה ולעשות נחת רוח ליוצרם, וכל זולת זה - הבל וריק הוא בעיניהם.

והנה, גם לאנשים כערכנו, אין שום קושי לוותר על סכום מועט של כסף - בכדי להמנע מעשיית עברה, אבל סכום גבוה עלול להיות נסיון עברונו.

ברם, ככל שההשגה בגדולת ה' יתברך גבוהה יותר, כך כל הדברים שזולת זה - הופכים להיות אפסיים יותר. לפיכך, ההשגה הגבוהה של המלאכים בגדולת ה' מביאה לכך שכל מחמדי תבל, כפחות משווה פרוטה נחשבים אצל המלאכים.

והוסיף ר' אלי: זהו שאנו אומרים "נקדש את שמך בעולם כשם שמקדישים אותו בשמי מרום" - אנו מתפללים, שנוכה לקדש שמך בעולם, עם אותן השגות בגדולת ה' ותפארתו שהמלאכים מקדישים בשמי מרום • השגות שבגינן כל מחמדי תבל, כאין וכאפס נחשבים אל מול רצון ה'. עכ"ד הרב דב יפה זצ"ל.

כח הציור מסייע להשבה אל הלב

ויש להוסיף מש"כ בספר ילקוט לקח טוב (ויקרא עמי קלה) "אחרי מות שני בני אהרן" (טז, א)

"משלו משל לחולה שנכנס אצלו רופא. אמר לו אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב. בא אחר ואמר לו: אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני. זה זרזו יותר מן הראשון, לכך נאמר 'אחרי מות שני בני אהרן' (רש"י).

(הרא"ם גורם ברש"י שהרופא השני אמר לו רק אל תאכל צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות והשלישי הוסיף ואמר לו כדרך שמת פלוני).

מוסר גדול יש ללמוד מכאן, מבאר הגר"י ניימן זצ"ל בספרו "דרכי מוסר": אפילו לאהרן הכהן הגדול, משיח ה', לא די במה שאומרים לו שלא יבוא בכל עת אל הקודש, ושאלם יבוא ימות - אלא צריכים להוסיף ולהזהירו שלא ימות כבניו. תוספת זו נועדה להגדיל רישומם של דברים, שכן דבר שאדם רואה בעיניו, עושה עליו רושם יותר מאשר שמיעתם גרידא. שלמה המלך אומר בקהלת (פרק ט): "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפורים האחוזות בפח".

המשך בעמוד הבא

המשך מעמוד קודם

כל אחד יודע שיום המוות הוא סוף כל אדם. בכל זאת אין די בידיעה גרידא. כדי לעורר את האדם מתרדמתו, משתמש החכם מכל האדם בהמחשות ובציורים המבליטים יותר מציאות זאת, ומשווה את מצבו של האדם לדגים הנאחזים במצודה ולצפורים הלכודות בפח.

במציאות אנו רואים שאף על פי שמצב בני האדם הוא "כדגים שנאחזים במצודה", בכל זאת הולך לו כל אחד לדרכו, תוך התעלמות מאחריתו. בענין זה כבר כתב רבינו יונה בספר "שערי תשובה": "יומן הדברים שאדם חייב לזכור בעבורם יום המוות כדי שלא יתבטל ואל תרפינה ידיו מעבודת ה' יתברך. ותדד שנתו מעליו לעמול בתורה ולהתבונן ביראת ה' ולתקן מידות נפשו, ולהשיב מעלות היראה והאהבה ולחשוב מחשבות איך יגדיל ויאדיר מצוות להיות לנפשו סגולה ואוצר, כענין שנאמר: "חכם לב יקח מצוות", כי ידע ויזכור שהימים קצרים כמו שאמרו חז"ל היום קצר והמלאכה מרובה והפועלים עצלים ובעל הבית דוחק" (שער שני כ"ב). ולעיל (אות טז) אומר רבינו יונה "ויש על האדם לחדש לו בכל יום מצוות, אולי הגיע תור מותו ולא יחסר המצוות ההן".

כוונתם של דברים: עניני יראת שמים אינם נקנים לאדם ולא נכנסים בלבו בראיה בעלמא או על ידי ידיעה גרידא. נדרשת להם עבודה רבה. מצינו בגמרא שר' פרידא היה תלמיד שהיו צריכים ללמוד אתו ארבע מאות פעמים עד שידע את הדבר הנלמד. והוא הדין - הוסיף המשגיח דשיבת לומזיה הגר"מ רוזנשטיין זצ"ל - בעניני יראת שמים. כל אחד דומה לתלמיד של ר' פרידא וצריך לשנן לעצמו ענינים אלו מאות פעמים עד שהדבר יגיע אל לבו. כי בעוד שאת הדברים הנקלטים בשכל לומדים בעלי כשרון בקלות, הרי שלגבי הבנת הלב דומים הכל לאותו תלמיד וקוקים ללמוד ארבע מאות פעמים כדי להכניע את לבם. אינה דומה הבנת השכל לתחושת הלב.

על הגר"א מוילנא מסופר, שבילדותו למד בלילה אחד את המסכתות "זבחים" ו"מנחות" שהן ארוכות וקשות. במקביל מספרים עליו שאת המשנה "אלו דברים שאין להם שעורי גס"ן למד במשך לילה אחד שלם. אף על פי שתפיסתו היתה כל כך מהירה, עד שיכל ללמוד זבחים ומנחות בלילה אחד, מכל מקום כדי להשפיע על הגוף שיקבל על עצמו את עול המשנה של "אלו דברים" וכו' נזקק הגר"א להקדיש לזה לילה שלם עד שיכנסו הדברים בלבו.

מזה נוכל ללמוד עד כמה צריך להתבונן ולעמול להחדיר את דברי התורה בלבנו, ולא להסתפק רק בידיעת השכל. וזהו מה שאמר הכתוב: "יתנה בני לבך לי".

הסבא מקלם זצ"ל אמר, שאפילו אם האדם יודע בשכלו את כל התורה, עדיין רחוק הוא מאד ממועשה. דומה הדבר, הוסיף הסבא, לשני בני אדם, שהאחד מהם יודע היטב מה על חברו לעשות, וזה שצריך לעשות אינו יודע כלל מה לעשות. ברור ומובן, שמה שראובן יודע לא יעזור מאומה לשמעון. וזהו כל עבודת האדם - למהר את לבו ואת נפשו, שלא יהא שום הפסק בין שכלו לבין לבו. ולכן הזהירה התורה על אכילת שקצים ואמרו חז"ל "ונטמתם - אל תקרי ונטמתם אלא ונטמתם". כי כל הדברים האלה מטמטמים לבו של אדם לבל יכנסו דברי תורה בלבו.

על רבים מגדולי ישראל מסופר שהיו מעוררים את עצמם על ידי ציור ותיאור יום המיתה והדין שבפני בית דין של מעלה. להלן שיר שכתב הגאון ר' עקיבא איגר שבו דברי התעוררות על פי סדר הא"ב.

אתה בן אדם צדה הכינה לך טרם יבוא השמש ויחשיך. בטרם יכבה נרך, תכין לך הדרך. גדור אשר פרצת בחיך, טרם מהעולם יוציאוך. דע את אלקי אביך, יבואו הימים אשר לא הפצת כל ימיך. הלא ידעת אם לא שמעת אל עפר תשוב ועפר אתה בחיך. ולמקום אופל וחושך יוליכוך, ועד הקבר ילווך. זכור נא את יום צאתך מארצך וממולדתך ומבית אביך. חילך יהא לזרים כעמלך, ואין לאל נגדם להרים את ידיך. טוב מותך מחיים יאמרו יורשיך, ברוך שהגיענו לסוף ימיך. ילידי ביתך ישכחוך, יום לשנה יזכרו את שמך. כל רעיך ואחיך יבגדו בך, גם שוכבת חיקך תעוות אותך. למה לא תזכור יום אשר לבנים ילבישוך, ושחורים יכסוך! מעט תבן יוצע תחתך, מכל העמל אשר עמלת בחיך. נר יהיה דלוק על ראשך, וכנגד פתח ביתך יישירו רגליך. סביב יהלכון אנשי שלומך, וכשתילי זיתים בניך. הפועל כפים ישאוך ולבור תחתית ישכיבך. פתח פיך יהא מכוסה ועיניך, ושברי חרסים על פניך. צידה תהא לרמה במותך, ולא ישאירו כי אם עצמותיך. קרוביך ואוהביך ישוּבו לביתך, ואתה תשא שם לבדך. ראה את זאת בעיניך, ושוב תשוב מעוונותיך. שם תשים משפטיך טרם כל אלה יגיעוך. תן תודה לה' אלוקיך, ואז תנוח ותלך לבטח בדרךך. (הג"ר עקיבא איגר זצ"ל, אגרת סופרים)

בספר "דרכיו נימוקיו ושיחותיו של החפץ החיים" (עמ' פב) מובא בשם הר"ר מרדכי דוב שראה פעם את ה"חפץ חיים" נכנס באחד מעשרת ימי תשובה בעליית בית כנסת כדי להתבודד. עמד הר"ר מרדכי דוב מאחורי הדלת ושמע כיצד ה"חפץ חיים" מצייר לעצמו שנכנס לדין בפני בית דין של מעלה, ועומד לפניהם והכרוז מכריז שיבואו כל זכויותיו לפניהם.

וצייר כיצד הגיעו מחנות של מלאכי קודש שנבראו מהתורה שלמד עד כה ומן המצוות ששמר בכל ימי חייו וכן מהזכויות שזכה בהתפשט חיבוריו בתוך כלל ישראל ועל ידי כך זיכה את הרבים. כה רבים היו הזכויות עד שבעצמו התפלא על רוב מספרם.

אחר כך צייר שמכריזים וקוראים לכל חובותיו שיבואו להעיד עליו. גם מהם באו מחנות רבים, מהם כאלה שהעידו על חסרון בעשיית המצוה, האהבה והדביקות ועוד כהנה רבים. עד שהכריע הבית דין שהוא בכלל בינוני. ואז חשב לעצמו שנכנס תחת הגדר של רב חסד מטה כלפי חסד. אך מיד שמע שהשכינה משיבה מה הוא כעת, חי או נפטר? וענו לה חי הוא. ותיכף נשמע קול: "אתה זה וזה..." (בלשונות של חירופים) עשה תשובה על עוונותיך מאחר שאתה עדיין בחיים!": והתחיל להתניח בבכי גדול.

הרב היים בן המו שליטי"א

אחת הפרשיות הבולטות בתורה העוסקות בחזון הגאולה העתידה היא פרשת ניצבים, וזאת לאחר שהתורה מודיעה ומתארת את מה שעתידי לקרוא למי שיש לו שורש פורה ראש ולענה, ולאחר שישמע את דברי התוכחה הכתובים בפרשה הקודמת, והתברך בלבבו לאמור שלום יהיה לי, אומרת התורה בצורה הברורה ביותר "לא יאבה ה' סלוח לו... ורבעה בו הקללה הכתובה בספר הזה ... וכפי שכתוב בהמשך מדובר בענישה קשה במיוחד, תחלואים קשים, גלות, מה שיגרום לאומות העולם להרים גבה ולשאול "על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת?".

אך אנו נעסוק דווקא בהמשך הפסוקים העוסקים בחובת השעה, ודווקא בימים בהם העולם ככלל והארץ בפרט, עוברים תלתלה קשה, ועומדים חסרי אונים מול המגיפה הקשה הצובעת אט אט בצבע אדום ערים רבים בארץ, והשאלה המהדהדת על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת?

אומרת התורה (ל-א) "והיה כי יבואו עליך כל הדברים האלה... ושבתי עד ה' אלוקיך ושמעתי בקולו... ושב ה' את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך ה' אלוקיך שמה" כאן כתובה נבואה ברורה המתארת את מה שעתידי לקרוא לאחר התגשמות האלות, שהעם יעשה תשובה, ואז ישוב לארצו וגלגלי הגאולה להם אנו מייחלים ומצפים ינועו במהירות רבה.

הגמ' במסכת (סנהדרין צ"ז): מביאה מחלוקת האם התשובה מהווה תנאי לגאולה העתידה, או לא, רבי אלעזר אומר שרק אם עם ישראל יעשו תשובה יגאלו, והרמב"ן מבאר שגם אם הגיע זמן הגאולה אם אין ישראל עושים תשובה אין נגאלים, מפני שאין הקב"ה מטיב עם מי שאינו ראוי לכך, ובתנחומא בחוקותי ג' "רבי יהודה אומר אם אין ישראל עושים תשובה, אין נגאלים, שנאמר (ישעיה ל-טו) "בשובה ונחת תיוושעון", רבי שמעון אומר, בין עושים תשובה ובין אין עושים תשובה, כיוון שהגיע הקץ, מיד נגאלים, שנאמר (שם ס-כב) "אני ה' בעיתה אחישנה" אומר רבי אלעזר אם אין ישראל עושים תשובה הקב"ה מעמיד עליהם מלך רע שגזרותיו קשות כהמן ומשתעבד בהם, ומתוך כך עושים תשובה שנאמר (ישעיה נט-יט) "כי יבוא נהר צר, רוח ה' נוססה בו" באותה שעה ובא לציון גואל, נמצא שלדעתו של ר"א התשובה והגאולה כרוכים האחד בשני ואי אפשר לזה בלא זה.

על חשיבות התשובה דווקא בתקופה הזו ודווקא בימים הללו, נראה מתוך פסוק שהוזכר לעיל (ל-ב) "ושבת עד ה' אלוקיך ושמעתי בקולו" והמחיש זאת הרה"ג שמשון פינקוס זצ"ל בצורה נפלאה, לקהילה באזור מגורים חדש שלא היה להם בית הכנסת להתפלל, מדובר באנשים החרדים לדבר ה' והיה מאוד חשוב להם להקים בית כנסת מפואר, הם התאמצו לגייס ולהשיג תרומות ועלה בידם סכום די מכובד, אך הם עדיין רחוקים מהסכום הדרוש לבניית בית הכנסת, כשלב ביניים הם החליטו לרכוש מבנה יביל יפה ומכובד שישירת אותם עד לבניית מבנה הקבע, הם הכינו את התשתית חיבור לחשמל, מים, ניקוז, והמבנה הובל על משאית ענקית, מנוף ענק החל להרים את הקרון באוויר, ואט אט הוא יורד אל התשתיות שהוכנו מראש, מהמשאית ירדו שלושה גברתנים גבוהי קומה, ובעוד הקרון באוויר החלו לכוון אותו ימין ושמאל, קדימה ואחורה, על מנת שישב בצורה מדויקת על האבנים שהוכנו מראש, בשעה טובה הקרון נחת המנוף התקפל ועזב את המקום, מיד נכנסו אל הקרון אנשי המקצוע, אינסטלאטור לחבר את מערכת המים והניקוז, חשמלאי לחבר את החשמל, ועוד בעלי מלאכה.

לכל דיירי השכונה היה זה יום חג, והשמחה הורגשה על פני כל הנוכחים, אלא שלפתע זועק אחד מבעלי המקצוע אי ואבוי, מה קרה? התברר שהקרון הונח הפוך, צד ארון הקודש הונח בצד מערב, החיבורים לתשתיות הפוכות וכל הנוכחים עמדו אובדי עצות, כשהמתח הוכר על פניהם, עמד שם בחור צעיר שאמר מה הבעייה, בואו נרים את הקרון ונסדר אותו, אמרו כולם הוא שוקל כמה טונות מי יכול להרימו, אמר הבחור אני לא מבין לפני כמה דקות שלושה גברתנים היזו אותו ימינה ושמאלה קדימה ואחורה, אנתחו כאן לא שלושה אלא שלושים וודאי שנצליח.

ואז הסבירו לו שכאשר הקרון באוויר והוא מוחזק ע"י המנוף די בשלושה גברים להזיזו ולכוונו, אבל כאשר הוא מונח על מקומו אין אפשרות להזיזו, אמר הרב פינקוס זצ"ל בחודש אלול הכל באוויר שום דבר לא נכתב ולא נחתם, אפשר לשנות ויחסית בקלות, זהו זמן שבו הקב"ה מצפה ומחכה לנו להטיב את מעשינו, כמו שכתוב בהמשך הפרשה, (ל-יד) "כי קרוב אליך הדבר מאוד בפוך ובלבבך לעשותו", ומבאר הרמב"ן בפוך – זה וידוי, בלבבך – זו חרטה וקבלה לעתיד, והחשוב זה ההמשך לעשותו – שהתשובה לא תישאר בתיאוריה אלא תיהפך להיות הלכה למעשה.

ואמר על כך הרב קרלינשטיין משל מהחיים, על פי המשנה במסכת ב"מ (י.) אומרת המשנה "ראה את המציאה ונפל עליה, ובא אחר והחזיק בה, זה שהחזיק בה וכה בה". הבה נתרגם את המשנה למעשה, עבר אדם ברחוב ראה שעון זהב על הכביש, נשכב עליו עצר את התנועה פקק גדול נוצר במקום, בתחילה חשבו שקרה לו משהו אלא כאשר הבחינו שהוא צלול וערני, שאלו אותו מדוע נשכבת על הכביש אמר אני שוכב על מציאה מאוד יקרה של שעון זהב, בא יהודי חכם הכניס את ידו מתחת גופו ולקח את השעון, אומרת המשנה שהשעון שייך לאותו אחד שדחק את ידו ולקחה, כי הוא עשה בשעון פעולה קניינית מה שלא עשה הראשון שנפל עליה בלבד.

הנמשל אפשר לדבר והתלהב על מעלת התשובה וחשיבותה ועד כמה שהיא קרובה אלינו ובפטי בימי הרחמים והסליחות בפוך ובלבבך, אבל אל לנו לשכוח את העיקר לעשותו לעשות תשובה.

והבא ליטהר מסייעין בידו, שנה טובה ובשורות טובות לכל בית ישראל.

[לצפייה והורדה בעלונים קודמים של "למעשה" \(מכון למעשה\) מתוך אתר "בינינו" - לחץ כאן ומתוך אתר תורת יוסף לחץ כאן ומתוך אתר של דרשו לחץ כאן](#)